

I. Závěrečné účty státních fondů

1. Souhrnná charakteristika hospodaření státních fondů

Rozsah činnosti státních fondů vyjádřený finančními ukazateli příjmů a výdajů se v posledních pěti letech výrazně zvýšil, což bylo ovlivněno činností fakticky všech objemově významnějších státních fondů, hlavně však zvýšenou činností Státního zemědělského intervenčního fondu a dalších dvou státních fondů nově ustanovených koncem roku 2000. Jde jednak o Státní fond dopravní infrastruktury založený k financování výstavby, údržby a modernizace silnic, dálnic, železničních dopravních cest a vnitrozemských vodních cest, jednak o Státní fond rozvoje bydlení určený především k podpoře výstavby a oprav nájemných bytů a k podpoře technické infrastruktury v obcích. Ve finančních zdrojích obou posledně jmenovaných státních fondů měly dosud výrazný podíl dotace od Fondu národního majetku, u SFDI kromě toho též příjmy ze sdílených daní.

Hospodaření státních fondů za rok 2005 skončilo přebytkem ve výši 1,6 mld Kč, což proti jejich schválenému schodkovému rozpočtu znamená zlepšení o 5 mld Kč, proti upravenému rozpočtu dokonce o 12 mld Kč. Na tomto zlepšení se podílely fakticky všechny státní fondy, nejvíce však Státní fond dopravní infrastruktury, jehož dosažený přebytek v rozsahu 3,8 mld Kč převýšil schodkové saldo ostatních státních fondů.

Tabulka č. 1

v mil. Kč.

	Rozpočet 2005	Skutečnost 2005	% plnění
PŘÍJMY			
Daňové příjmy	15 687,6	16 666,6	106,2
Nedaňové příjmy	9 218,7	6 008,3	65,2
Kapitálové příjmy		0,3	x
Přijaté dotace	71 749,7	60 935,8	84,9
z toho: ze státního rozpočtu	35 940,7	23 642,8	65,8
Příjmy státních fondů celkem	96 656,0	83 611,0	86,5
VÝDAJE			
Běžné výdaje	52 090,0	37 082,7	71,2
Kapitálové výdaje	54 946,6	44 893,0	81,2
Ostatní výdaje			
Výdaje státních fondů celkem	107 036,6	81 975,7	76,6
Saldo příjmů a výdajů státních fondů	-10 380,6	1 635,3	x
Financování státních fondů	10 380,6	- 1 635,3	x
v tom: změna stavů na bankovních účtech	8 685,6	- 2 693,4	x
změna stavu bankovních úvěrů	1 745,0	1 108,1	x
změna stavů nebankovních půjček	- 50,0	- 50,0	x

Příjmy státních fondů nebyly splněny o 13,5 %, což se týká nedaňových příjmů a přijatých dotací, jmenovitě dotací ze státního rozpočtu, které byly čerpány jen ve výši 65,8 % rozpočtované částky. K neplnění došlo konkrétně u SZIF, kde tyto rozpočtové dotace určené na financování organizace trhu se zemědělskými produkty a na programy strukturální podpory zemědělství byly čerpány jen ve výši 22,5 mld Kč, což je plnění na 64,7 %. Naproti tomu přijaté dotace od FNM pro SFDI a SFRB byly čerpány ve výši cca 37,3 mld Kč, což je plnění na 104,2 %.

Plnění daňových příjmů na 106,2 % bylo ovlivněno hlavně inkasem sdílených daní SFDI, kde k překročení proti rozpočtu o téměř 0,9 mld Kč došlo jmenovitě u výnosu spotřební daně z minerálních olejů a u výnosů z poplatků za použití vybraných druhů dálnic a silnic. K překročení daňových příjmů došlo i u SFŽP (o 94 mil. Kč v případě pokut a poplatků za znečišťování životního prostředí) a u SZIF (o 16 mil. Kč). Neplnění nedaňových příjmů (o 34,8 %) se konkrétně týká SFDI, kde došlo k výpadku těchto příjmů ve výši cca 3,8 mld Kč, tj. k plnění jen na 24,6 %. Důvodem bylo nesplnění předpokládaných splátek půjčených finančních prostředků od SFDI na úhradu akcí financovaných z fondů EU.

Ve výdajové části rozpočtu státních fondů představovalo nesplnění běžných výdajů (o 28,8 %) i kapitálových výdajů (o 18,3 %) absolutní rozdíl (úspory) v plnění ve výši 25,1 mld Kč. Na dosažených úsporách ve výdajích se nejvíce podílely Státní zemědělský intervenční fond a Státní fond dopravní infrastruktury, v menší míře pak i Státní fond životního prostředí a Státní fond rozvoje bydlení.

U Státního zemědělského intervenčního fondu byly běžné výdaje čerpány na 65,3 %, kapitálové výdaje na 83 %, což oproti upravenému rozpočtu představuje celkové snížení čerpání výdajů o 13,6 mld Kč. K úsporám došlo hlavně u výdajů na přímé platby zemědělcům, a to o 5,8 mld Kč, dále pak o 2,8 mld Kč u výdajů k podpoře společné organizace trhu se zemědělskými produkty, týkajících se zejména nižšího subvencování intervenčního nákupu obilovin. Výdaje na programy strukturální podpory zemědělství byly proti upravenému rozpočtu realizovány v rozsahu o 4,9 mld Kč nižším, což se týkalo hlavně horizontálního plánu rozvoje venkova.

U Státního fondu dopravní infrastruktury byly běžné výdaje splněny na 91,9 % a kapitálové výdaje na 80,4 %. Celkové snížení výdajů proti upravenému rozpočtu o 10,1 mld Kč se týkalo jak výdajů na pozemní komunikace (čerpání u dálnic na 94,2 %, u silnic na 87,8 %), tak i u výdajů na železniční dopravu (čerpání na 95,9 %) a na vnitrozemské vodní cesty (čerpání na 61,9 %). V uvedeném snížení jsou ovšem zahrnuty i nečerpané nespécifikované výdaje na hlavní činnosti SFDI, které byly rozpočtovány ve výši 6 mld Kč.

U Státního fondu životního prostředí byly běžné výdaje čerpány na 70,9 %, kapitálové výdaje na 80,3 %, což znamená celkové snížení výdajů proti rozpočtu o 904 mil. Kč týkajících se převážně výdajů na ochranu vody. U Státního fondu rozvoje bydlení bylo vlivem nízkého čerpání běžných výdajů (jen na 50,8 %) dosaženo celkově nižších výdajů proti rozpočtu o 450 mil. Kč, což se týká jmenovitě nižšího čerpání úrokových dotací na regeneraci povodněmi postižených panelových domů a některých výdajů na opravy a údržbu bytového fondu obcí, zatímco výdaje na výstavbu nájemních bytů byly překročeny.

Výdaje vynaložené státními fondy na financování společných projektů Evropské unie a České republiky se v roce 2005 týkaly hlavně SFDI. Na financování dopravních projektů v rozsahu 58,3 mld Kč se SFDI podílel částkou 48,2 mld Kč (82,7 %), fondy EU částkou 454,2 mil Kč (0,8 %), úvěry od EIB a ostatních komerčních bank částkou 8,2 mld Kč (14 %). SFŽP vynaložil na spolufinancování projektů ISPA a Fondu soudružnosti 186,6 mil Kč, týkajících se 8 ze 34 schválených projektů v celkové hodnotě 953 mil. Kč (31,2 mil EUR), přičemž k realizaci jsou připraveny další projekty. V SZIF bylo prostřednictvím dotace ze státního rozpočtu vynaloženo na financování programu SAPARD 542,3 mil. Kč, z čehož 461,9 mil Kč (85,2 %) bylo kryto z fondů EU. Na financování úhrnných výdajů programu SAPARD v rozsahu 615,2 mil. Kč se podílely i jiné národní zdroje.

Na úhradu škod způsobených povodněmi roku 2002 vynaložil SFRB v roce 2005 prostředky v celkové výši 202,1 mil. Kč. Šlo především o investiční dotace poskytnuté v rozsahu 140,7 mil. Kč obcím na výstavbu bytů pro příjmově vymezené osoby vč. bytů v domech s pečovatelskou službou a rovněž na povodňovou obnovu bytového fondu. Kromě toho byly z prostředků SFRB poskytnuty ve výši 1,6 mil. Kč neinvestiční úrokové dotace na regeneraci povodněmi postižených panelových domů, jakož i ve výši 59,8 mil. Kč na výstavbu, opravy a modernizaci bytů fyzickými osobami.

Stav čisté věřitelské pozice z financování státních fondů se za rok 2005 zvýšil o 1,6 mld Kč, což bylo výlučně ovlivněno depozitními bankovními operacemi, tj. zvýšením stavu peněžních prostředků státních fondů na bankovních účtech v rozsahu cca 2,7 mld Kč.

Tabulka č. 2

	v mil. Kč		
	Stav k 1.1.2005	Stav k 31.12.2005	Změna za rok 2005
Peněžní prostředky na účtech u bank	28 800,1	31 493,5	+ 2 693,4
Závazky z přijatých bankovních úvěrů	221,6	1 329,7	+ 1 108,1
Dlouhodobé nebankovní půjčky	1 000,0	950,0	- 50,0
Věřitelská pozice z financování státních fondů	27 578,5	29 213,8	+ 1 635,3
z toho: vůči bankám	28 578,5	30 163,8	+ 1 585,3

Bankovní úvěry přijaté na financování činnosti SZIF v červenci 2004 od HVB Bank se v roce 2005 zapojily na krytí výsledného schodku tohoto státního fondu v rozsahu 1,1 mld Kč. Stav dlouhodobých závazků SZIF z návratné bezúročné půjčky přijaté v roce 2003 ve výši 500 mil. Kč od PGRLF, a.s., se v roce 2004 ani v roce 2005 nezměnil. Závazky SFŽP z dlouhodobé nebankovní půjčky přijaté v roce 2003 od a.s. Mufis s dohodnutým úročením pevnou sazbou 2,5 % p.a. se v roce 2005 snížily. V částce 50 mil. Kč byla totiž částečně splacena jistina této půjčky a kromě toho ve výši 22,1 mil. Kč i vyúčtované roční úroky.

Účetní závěrky za rok 2005 byly u všech státních fondů kromě Státního fondu pro zúrodnění půdy podrobeny auditu. U Státního zemědělského intervenčního fondu, Státního fondu kultury, Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie, Státního fondu dopravní infrastruktury a Státního fondu rozvoje bydlení byly účetní závěrky schváleny auditorem bez výhrady. U Státního fondu životního prostředí nebyl audit účetní závěrky dosud ukončen.